

Я — ваш покірний слуга кіт. Просто кіт, без імені¹... Схоже, у нашій країні є поважний кіт, який так про себе каже. Не знаю, чи справді він був таким поважним, але я виграю в нього в тому, що маю ім'я.

Чи подобається мені це ім'я — інше питання. Усе через те, що воно геть не пасує до моєї статі.

Ім'я мені дали років п'ять тому. Це було якраз тоді, коли я став дорослим. До речі, є багато теорій щодо того, як переводити котячі роки в людські, але більшість теорій приблизно сходяться на тому, що через рік після народження котів можна порівняти з двадцятирічною людиною.

Тоді я сподобав собі для снання капот сріблястого мінівена, припаркованого біля одного багатоквартирного будинку.

Той капот сподобався мені, бо ніхто не приходив і не принижував мене своїми «шу, киш». Ті люди — просто мавпи, які вміють прямо ходити, але думають про себе бозна-що.

Вони залишають машину на поталу всім вітрам, однак не можуть пробачити, якщо кіт трохи по ній потопчеться... Геть не розумію їхньої логіки. Відомо ж, що котам усі дороги відкриті. Та якщо ненароком залишиш сліди на капоті, хтось обов'язково розлютиться й прожене тебе геть.

Так чи інакше, капот того сріблястого мінівена був моїм улюбленим місцем для снання. Тривала моя перша зима, і теплий, нагрітий сонцем капот виявився неймовірно

¹ Цитата з роману «Ваш покірний слуга кіт» Нацуме Сосекі (переклад Івана Дзюба, 1973 рік). — Тут і далі — прим. пер.

приємною підлогою з підігрівом, справжнім скарбом для обіднього сну.

Нарешті настала весна й мій перший рік на цьому світі завершився. Для котів велике щастя народитися навесні. Загалом у нас два основні періоди кохання — весна й осінь, але більшість кошенят, які народжуються восени, не переживають зими.

Лежу я собі, скрутившись калачиком на тепленькому капоті, і враз відчуваю нестерпно гарячий погляд. Легенько розплющую око, зиркаю...

І бачу довгов'язого молодика, який розглядає мене такими очима, наче зараз розтане від замилювання.

— Ти тут завжди спиш?

Ну, так. Якись проблеми із цим?

— Яке солодятко! Ти знаєш про це?

Ну, так. Мені це часто кажуть.

— Можна тебе погладити?

Вимушений у цьому вам відмовити, шановний. Коли я шикнув на нього й трохи підняв передні лапи, щоб налякати, той набурмосився та сказав:

— От жаднюга.

Слухай, а тобі самому сподобається, якщо тебе почнуть вовтузити посеред сну?

— Тобто за так не вийде?

О, а цей із кмітливих. Правильно, за те, що порушив мій спокійний сон, маєш чимось мене винагородити. Коли я різко підвів голову, він почав ритися в кульку з комбіні², який тримав у руці.

² Скорочення від англійського *convenience store*. Усюдиусі цілодобові японські мінімаркети, у яких можна знайти майже все необхідне: від продуктів і готової їжі до книжок і парасольок. Також там завжди є банкомат, принтер і туалет.

— Гм, я рідко купую щось таке, що їстимуть коти.

Мені підійде що завгодно. Я дворовий, тож не перебираю харчами. Оці сухі копчені смужки хіба не підходять? Коли я понюхав пакет, який показався з кулька, молодик гірко всміхнувся й легенько плеснув мене по голові. Гей, це був фальстарт!

— Це шкідливо, тобі такого не можна. І воно гострюще.

Шкідливо, кажеш? Ти думаєш, дворові коти, які не знають, що буде завтра, цим переймаються? Зараз мені найважливіше пузо набити.

Урешті-решт, молодик вийняв тонкацу зі свого кацусандо³, зчистив кляр і простягнув мені на долоні. Хочеш, щоб я отак їв? Підійти так близько й просто з руки?.. Але нечасто доводиться ласувати таким свіжим і хорошим м'ясом, тож можна й поступитися трохи.

Доки я напихався свининою, то відчув, як чийсь палець обережно прокралися мені під щелепу й за вухо. Це була права рука молодика. Він почав чухати мене за вухом. Тим, хто дає їсти, я дозволяю трохи себе погладити, але цей молодик виявився просто майстром.

Якщо даси ще трохи, то я не проти, щоб ти мене й під щелепою почухав. Якщо підсунути йому під руку голову й отак тернутися... на це всі купляються.

— Гей, мені тоді сама капуста лишиться.

Молодик усміхнувся, дістав із сендвіча другий і останній шматок свинини, зчистив з нього кляр і простягнув мені. Насправді міг і не знімати кляру: ним теж можна живота напхати.

Я зробив йому честь і дозволив удосталь погладити мене. Але час дати цьому берега.

³ Сендвіч зі смаженою у фритюрі свинячою відбивною всередині.

Тільки-но я зібрався знову підняти на нього передні лапи...

— Ну, бувай.

Молодик миттєво забрав руку й пішов до сходів будинку.

Що тут скажеш, час забратися він теж майстерно вгадує.

Це була наша перша зустріч. Ім'я він дав мені трохи пізніше, і то вже інша історія.

Я почав щоночі отримувати котячі хрупавки під срібним мінівеном. За задньою шиною з'являлася жменя їжі — якраз достатня кількість попоїсти котів. Той молодик, який піднявся сходами будинку, виходить посеред ночі й мовби ненавмисне кладе мені корм. Коли раптом випадає так, що я при цьому присутній, то люб'язно дозволяю йому доторкнутися до себе, але навіть коли мене немає, дари продовжують з'являтися.

Буває так, що інші коти добираються до корму перші чи молодик їде кудись у справах і хоч би скільки я чекав, хрупавки того дня не з'являються. Але зазвичай я тепер стабільно щодня отримую їжу. Утім, люди — створіння примхливі, тому я не покладаюся на це повністю. Мудрість дворового кота каже, що треба мати декілька джерел їжі.

Я тримався від нього на певній відстані. І ось, коли ми з ним встановили цю відстань, сталася доленосна подія, яка цілковито змінила наші стосунки.

Це була жажлива подія.

Якось уночі я переходив дорогу — і раптом мене засліпило світло від фар. Коли ж спробував утекти вбік, то пролунало пронизливе виття клаксона. Це було недобре.

Я злякався й забарився на мить. Упевнений, що міг без проблем утекти в такій ситуації, але мені забракло якогось пів кроку. Із жахливим звуком «бам!» мене

відкинуло ударом — і я перестав розуміти, що взагалі відбувається.

Так чи інакше, я помітив густі кущі, які росли вздовж дороги, і шмигнув туди. Уперше в житті відчував такий біль по всьому тілу. Але я вижив.

От і потрапив же в халепу... Хотів я було встати — і закричав не своїм голосом. Ай-ай-ай! Права задня лапа болить просто нестерпно!

Я сів і нахилив верхню частину тіла, щоб зализати рану... Ой леле! Кістка вийшла назовні.

З більшістю ран, як-от укуси чи порізи, мені якось удавалося впоратися язиком, але тут цим не зарадиш. Кістка, що випиналася в мене з ноги, нагадувала про себе неймовірним болем. Чесно, можна й не нагадувати так.

Що робити? Що мені робити? Хтось...

Врятуйте мене... Ага. Хто допоможе дворовому коті?

Однак тоді я згадав молодика, який щоночі приходив підтримати мене хрупавками.

Можливо, він зможе мені допомогти... Ага. Чого б йому це робити? Він просто приносив мені дари, а я дозволяв йому себе гладити — ось і всі наші стосунки.

Я почав іти, волочачи за собою праву задню лапу, з якої стирчала кістка. Уже саме це віддавалося різким болем у тілі. Кілька разів у мене підгиналися лапи і я падав на землю. Усе, більше не можу, більше ні кроку не зможу ступити.

Не те щоб я відійшов десь далеко від того будинку, але коли дістався нарешті до сріблястого мінівена, небо вже почало світлішати.

Усе, більше не можу, більше ні кроку не зможу ступити. Цього разу точно.

Я щосили закричав.

А-а-а! Як бо-о-о-о-оляче!

Я кричав знову й знову, але врешті-решт мій голос почав слабнути. Правду кажучи, так волати теж віддавало в лапі.

Тоді хтось спустився по сходах будинку. Я підвів очі й побачив того молодика.

— Так і думав, що це ти.

Він перемінився на обличчі й підбіг до мене.

— Що сталося? Тебе машина збила?

Соромно це визнати, але я дещо схибив.

— Тобі боляче? Напевно, що так.

Не питай мене очевидного, а то я розізлиюся. Пожальй пораненого кота.

— Ти кликав таким голосом, наче це твоя остання надія, тому я і прокинувся. Ти ж мене кликав?

Кликав-кликав! Ой як я тебе кликав. Навіть сказав би, що ти трохи забарився.

— Ти розраховував на мою допомогу...

Неприємно це визнати, та ситуація вимусила... Хотів я було кинути на нього цинічний погляд, але молодик чомусь хлипнув носом. Чого це *ти* плачеш?

— Ти така молодчина, згадав про мене.

Коти не плачуть, як люди. Проте... якось я зрозумів це відчуття.

Коли подумав, що мені вже кінець, ти єдиний, про кого згадав. Думав, якщо дійшло до цього, то якось воно буде.

Правда ж? Ти ж щось із цим удієш? Лапа болить і болить, я вже просто не можу.

Мені так боляче, аж страшно. Що зі мною стане?

— Ну-ну, все буде добре.

Молодик поклав мене в коробку, застелену м'яким рушником, і поставив її в сріблястий мінівен.

Пункт призначення — ветлікарня. Я опушу деталі того, як вона на все життя стала для мене пеклом, куди нізащо не хотів повертатися. Для більшості тварин ветлікарня — це місце, у яке після першого візиту їх більше калачем не заманиш, тому не бачу сенсу довго пояснювати мій випадок.

Доки рана загоювалася, я жив у кімнаті молодика. Кімната ця була дуже охайна. Хлопець жив у ній сам. У передбаннику він поставив мені туалет, а на кухні — миску для їжі та ще одну для пиття.

Насправді я досить розумний і вихований кіт, тому з першого разу навчився користуватися туалетом і ніколи не робив шкоди. І коли молодик казав мені не точити десь кігтів, я більше їх там не точив. Мені здалося, що точити кігті об стіни чи колону завдасть клопоту, тому вирішив зупинитися на меблях і килимі. Молодик не казав, що об меблі чи килим зовсім не можна точити кігті (спершу він ходив з дещо сумним лицем, але я кіт, який уміє орієнтуватися в ситуації, тому нюхом чую, що зовсім не можна робити, а що зійде з рук. Меблі й килим не були «зовсім»).

Минуло приблизно два місяці, доки кістки зрослися й мені зняли шви. За той час я дізнався ім'я молодика — Сатору Міявакі.

Сатору називав мене «ти», «кіт» чи «кіт-сан», як йому тієї миті хотілося. Я не мав імені, тому в цьому не було нічого дивного.

А навіть якби й мав, Сатору не зміг би зрозуміти моїх слів, тому можливості сповістити його про моє ім'я також не було б. Люди такі незручні, розуміють лише власну мову. До слова, тварини — ті ще поліглоти, ви про таке знали?

Щоразу, коли я намагався вийти на вулицю, Сатору хмурився й починав читати мені нотації.